(כ) וְהִבְדִּילוֹ יְהוָה לְרָעָה מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אָלוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה:

כ וַיַּפְרִשִׁנֵּהּ יְיָ לְבִישָׁא מִכֹּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל כְּכֹל לְוָטֵי קְיָמָא דִּכְתִיבִין בְּסִפְרָא דְאוֹרַיְתָא הָדֵין:

רש"י◄ הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה • וּלְמַעְלָה הוּא אוֹמֵר: (לעיל כח) "בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת, גַּם כָּל חֳלִי וְכָל מַכָּה וְגוֹ'"? 'הַזֹּאת', לְשׁוֹן נְקֵבָה, מוּסָב עַל 'הַתּוֹרָה'. 'הַזֶּה', לְשׁוֹן זָכָר, מוּסָב עַל 'הַסֵּפֶר'. וְעַל־יְדֵי פִּסּוּק הַטְּעָמִים הֵן נֶחֱלָקִים לִשְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת: בְּפָרָשַׁת הַקְּלָלוֹת הַ'טְּפְחָא' נְתוּנָה תַּחַת 'בְּסֵפֶר', וְ'הַתּוֹרָה הַזֹּאת' דְּבוּקִים זֶה לָזֶה, לְכָךְ אָמַר: "הַזֹּאת", וְכָאן הַ'טְּפְחָא' נְתוּנָה תַּחַת 'הַתּוֹרָה', נִמְצָא 'סֵפֶר הַתּוֹרָה' דְּבוּקִים זֶה לָזֶה, לְפִיכָךְ לְשׁוֹן זָכָר נוֹפֵל עַל הַ'סֵּפֶר'.

(כא) וְאָמַר הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר יָקוּמוּ מֵאַחֲרֵיכֶם וְהַנֵּכְרִי אֲשֶׁר יָבֹא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה וְרָאוּ אֶת־מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהִוא וְאֶת־תַּחֲלֻאֶיהָ אֲשֶׁר־חִלָּה יְהוָה בָּהּ:

כא וְיֵימַר דָּרָא בַתְרָאָה בְּנֵיכוֹן דִּי יְקוּמוּן מִבַּתְרֵיכוֹן וּבַר עַמְמִין דְּיֵיתֵי מֵאַרְעָא רְחִיקָא וְיֶחֱזוּן יָת מְחָתָא דְּאַרְעָא הַהִיא וְיָת מַרְעָהָא דִּי אַמְרַע יְיָ בַּהּ:

(כב) גָּפְרִית וָמֶלַח שְׂרֵפָה כָל־אַרְצָהּ לֹא תִזָּרַע וְלֹא תַצְמִחַ וְלֹא־יַעֲלֶה בָהּ כָּל־עֵשֶׂב כְּמַהְפֵּכַת סְדֹם וַעֲמֹרָה אַדְמָה וּצְבוֹיִם אֲשֶׁר הָפַךְ יְהוָה בְּאַפּוֹ וּבַחֲמָתוֹ:

כב גָּפְרִתָא וּמִלְחָא יְקִידַת כָּל אַרְעַהּ לָא תִזְרַע וְלָא תַצְמַח וְלָא יִסַּק בַּהּ כָּל עֶסְבָּא כְּמַהְפֶּכְתָּא דִּסְדֹם וַעֲמֹרָה אַדְמָה וּצְבוֹיִם דִּי הַפַּךְ יְיָ בְּרָגְזֵהּ וּבְחֵמְתֵהּ:

(כג) וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם עַל־מָה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת מֶה חֲרִי הָאַף הַגָּדוֹל הַזֶּה:

כג וְיֵימְרוּן כָּל עַמְמַיָּא עַל מָה עֲבַד יְיָ כְּדֵין לְאַרְעָא הָדָא מָא תְקוֹף רָגְזָא רַבָּא הָדֵין:

אשל אברהם – הרב אלאשוילי

(כ) הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה – וּלְמַעְלָה – כח, סא.

הוא אומר: "גַּם כָּל חֳלִי וְכָל מַכָּה – מַה שֶּׁהֶעְתִּיק גַּם אֶת תְּחִלַּת הַפָּסוּק, נִרְאֶה שֶׁזֶּהוּ בִּשְׁבִיל צִיּוּן הַפָּסוּק, אַךְ לִכְאוֹרָה אֵין צוֹרֶךְ לְכָךְ, שֶׁהֲרֵי לֹא מוֹפִיעַ עוֹד מָקוֹם בַּתּוֹרָה לְשׁוֹן "בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה", מִלְּבַד הַפָּסוּק דִּלְעֵיל. וּרְאֵה הֶעָרָה הַבָּאָה.

וְגוֹ' בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת", "הַזֹּאת" לְשׁוֹן נְקֵבָה מוּסָב עַל "הַתּוֹרָה", "הַזֶּה" לְשׁוֹן זָכָר מוּסָב עַל הַ"סֵּפֶר". וְעַל־יְדֵי פִּסּוּק הַטְּעָמִים הֵן נֶחֱלָקִין לִשְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת, בְּפָרָשַׁת הַקְּלָלוֹת הַ'טִּפְחָה' נְתוּנָה תַּחַת "בְּסֵפֶר", וְ"הַתּוֹרָה הַזֹּאת" דְּבוּקִים זֶה לָזֶה, לְכָךְ אָמַר: "הַזֹּאת", וְכָאן הַ'טִּפְחָה' נְתוּנָה תַּחַת "הַתּוֹרָה", נִמְצָא "סֵפֶר הַתּוֹרָה" דְּבוּקִים זֶה לָזֶה, לְפִיכָךְ לְשׁוֹן זָכָר נוֹפֵל עַל אַחֲרָיו, שֶׁהַלָּשׁוֹן נוֹפֵל עַל הַ"סֵּפֶר" – וּבְטַעַם חִילּוּק פִּיסּוּק הַטְּעָמִים גּוּפָא בֵּין שָׁם לְכָאן, כָּתַב בְּ"מִשְׁכִּיל לְדָוִד", שֶׁשָּׁם עֲדַיִן לֹא נִסְתַּיֵּם כְּתִיבַת סֵפֶר הַתּוֹרָה, לָכֵן לֹא שַׁיָּךְ לוֹמַר "בַּסֵּפֶר הַזֶּה", שֶׁהֲרֵי עֲדַיִן אֵינוֹ נִקְרָא סֵפֶר, וְאֵין קְדוּשָׁתוֹ כִּקְדוּשַׁת סֵפֶר תּוֹרָה, וְלָכֵן אָמַר "הַזֹּאת" עַל הַתּוֹרָה בִּלְבַד, שֶׁהֲרֵי תּוֹרָה הִיא. וְאִילּוּ כָּאן כְּבָר נִשְׁלְמָה כְּתִיבַת סֵפֶר הַתּוֹרָה, וְהֲרֵי זֶה סֵפֶר תּוֹרָה שָׁלֵם, וּמִמֵּילָא נִיתָּן לוֹמַר "בַּסֵּפֶר הַזֶּה". וְיֵשׁ לוֹמַר שֶׁמִּשּׁוּם כָּךְ מַעְתִּיק רַשִׁ"י אֶת תֵּיבַת "הַכְּתוּבָה" בַּדִּבּוּר־הַמַּתְחִיל. וּבְ"תּוֹרַת מְנַחֵם" מְבָאֵר בְּעוֹמֶק יוֹתֵר: כָּאן הַדָּגֵשׁ הוּא עַל "הַכְּתוּבָה", וְהַכַּוָּנָה לִדְבָרִים הַכְּתוּבִים בְּמִפּוֹרָשׁ בַּסֵּפֶר, וְלָזֶה מַתְאִים לוֹמַר: "בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה", שֶׁכֵּן זוֹהִי מַטָּרַת הַסֵּפֶר. וְאִלּוּ לְעֵיל הַדָּגֵשׁ הוּא עַל **הַקְּלָלוֹת**, "גַּם כָּל חֳלִי וְכָל מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָתוּב **בְּסֵפֶר**", שֶׁגַּם קְלָלוֹת שֶׁאֵינָן כְּתוּבוֹת **בְּסֵפֶר** הַתּוֹרָה יָחוּלוּ עָלָיו, וּמִמֵּילָא מַתְאִים יוֹתֵר לוֹמַר "**הַתּוֹרָה הַזֹּאת**", שֶׁכֵּן עִנְיָנָהּ שֶׁל "הַתּוֹרָה" שֶׁגַּם דְּבָרִים שֶׁאֵינָם מְפוֹרָשִׁים "בְּסֵפֶר" אֶלָּא רַק מִשְׁתַּמְּעִים מִמֶּנּוּ, הֵם חֵלֶק מֵ"הַתּוֹרָה הַזֹּאת". וְעַל־פִּי־זֶה מוּבָן: א) לָמָּה הֶעְתִּיק רַשִׁ"י כָּאן בַּדִּבּוּר־הַמַּתְחִיל תֵּיבַת "הַכְּתוּבָה", ב) לָמָּה הֶעְתִּיק רַשִׁ"י הַתֵּיבוֹת: "גַּם כָּל חֳלִי וְכָל מַכָּה", ג) לָמָּה נָקַט בִּלְשׁוֹנוֹ: "בְּפָרָשַׁת הַקְּלָלוֹת". תורה כא